

Arbeidskraftsparadokset

18.mars 2026

Program

Konferansier: Stig L. Bech, Advokat Haavind

Kl. 08:30 – 09:00	Registrering, frokost og kaffe
Kl. 09:00 – 09:05	Velkommen
Kl. 09:05 – 09:35	Befolkningsutviklingen skaper mørke skyer for næringslivet
Kl. 09:40 – 10:10	Bakgrunnen for etableringen av Prosjekt Mandag
Kl. 10:10 – 10:30	Pause
Kl. 10:30 – 11:30	700 000 står uten jobb og utdanning – finnes løsningen allerede?
Kl. 11:30 – 12:15	Lunsj med mingling og besøk på stand
Kl. 12:15 – 12:45	Panelsamtale - hvorfor lykkes vi ikke bedre med å inkludere flere sårbare grupper?
Kl. 12:45 – 13:45	Hvordan kan inkluderingsbedrifter, frivilligheten og sosiale entreprenører være en del av løsningen
Kl. 13:45 – 14:00	Pause
Kl. 14:00 – 15:20	Hva gjør arbeidsgivere som lykkes med inkludering
Kl. 15:20 – 15:30	Oppsummering av dagen

Befolkningsutviklingen skaper mørke skyer for næringslivet

Kl. 09:05 – 09:35

Ulf Andersen, statistikksjef i NAV

Perspektivmeldingen 2024 advarer om alvorlig mangel på arbeidskraft, som truer norsk økonomi. Få innsikt i hvorfor dette skjer, og hva som må gjøres nå.

Befolkningsutviklingen skaper mørke skyer for næringslivet

Ulf Andersen

Statistikksjef // Nav

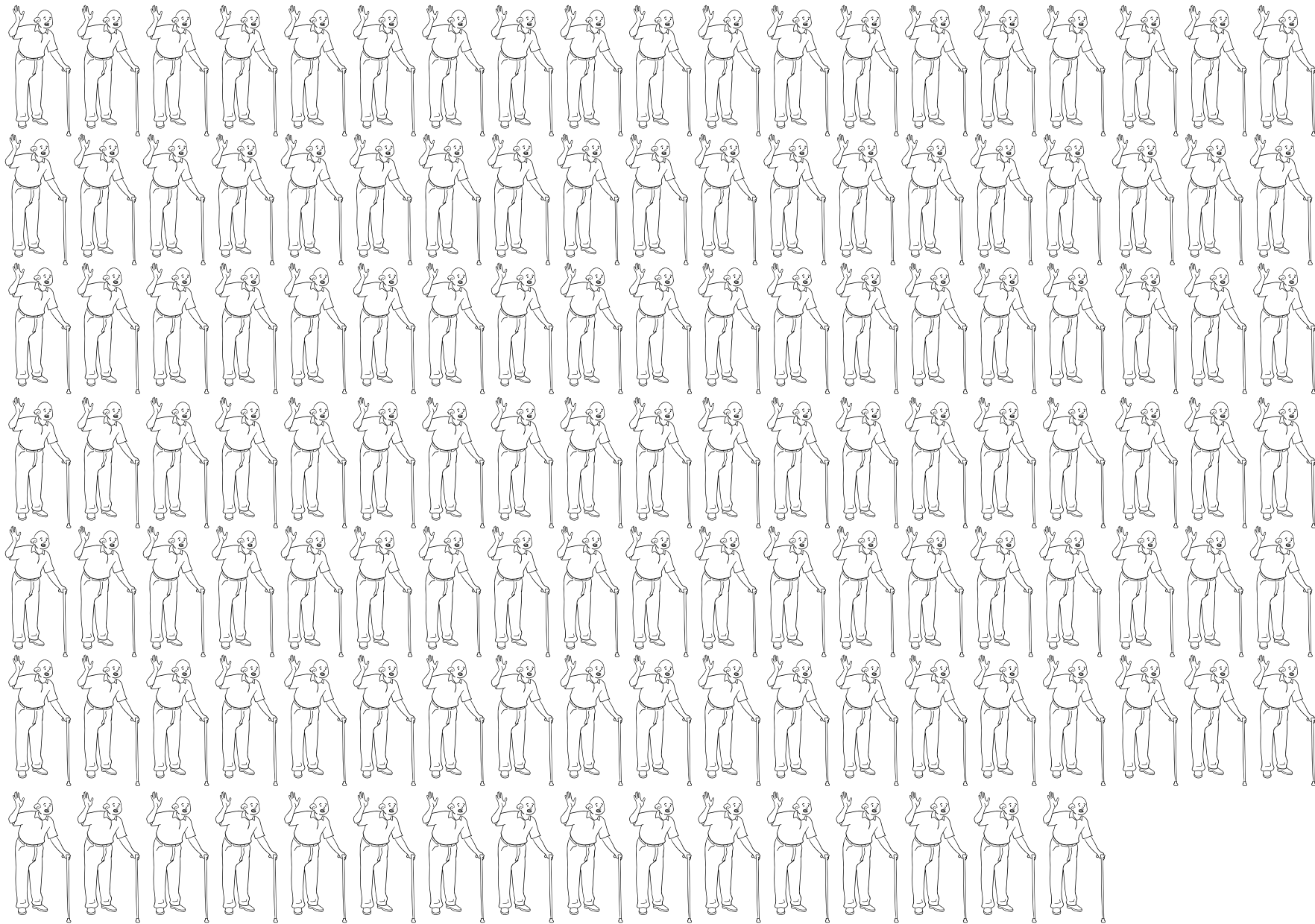
Norge står foran
tidenes
samfunnsutfordring

For **hvert ekstra barn i barnehagealder (1-5 år)**
Norge får i 2060...

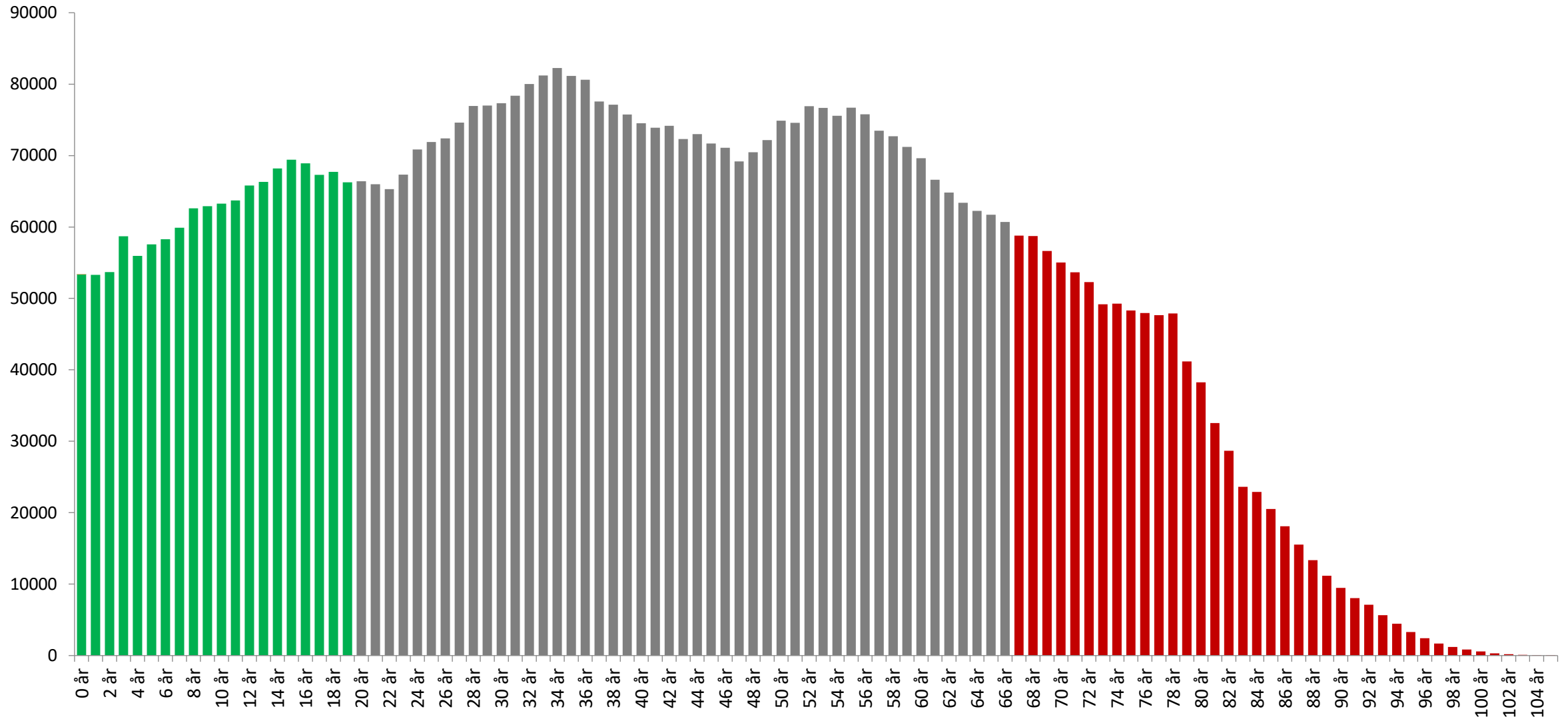

...får vi **130 seniorer**
som er 80 år og eldre

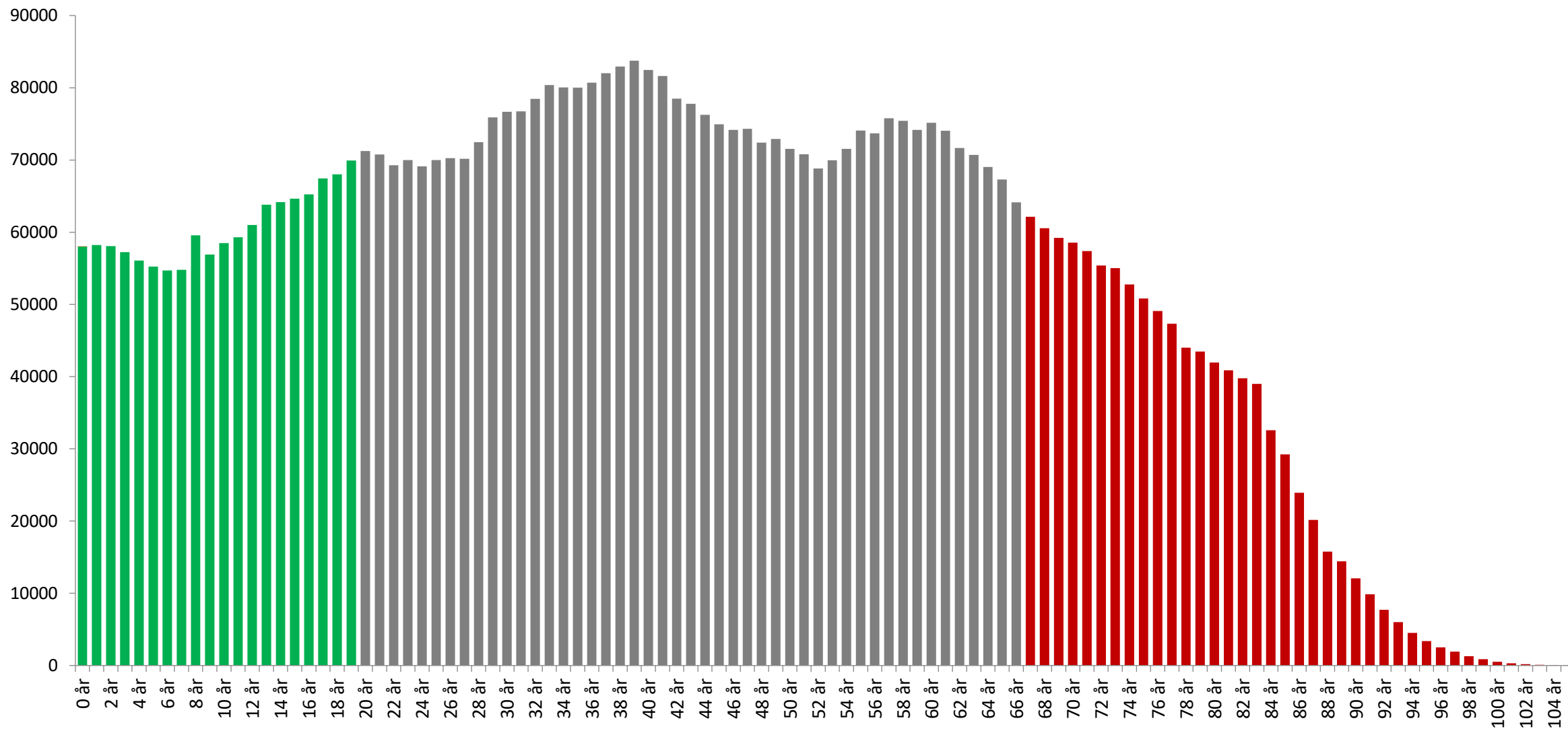
Befolkningen i Norge

2025

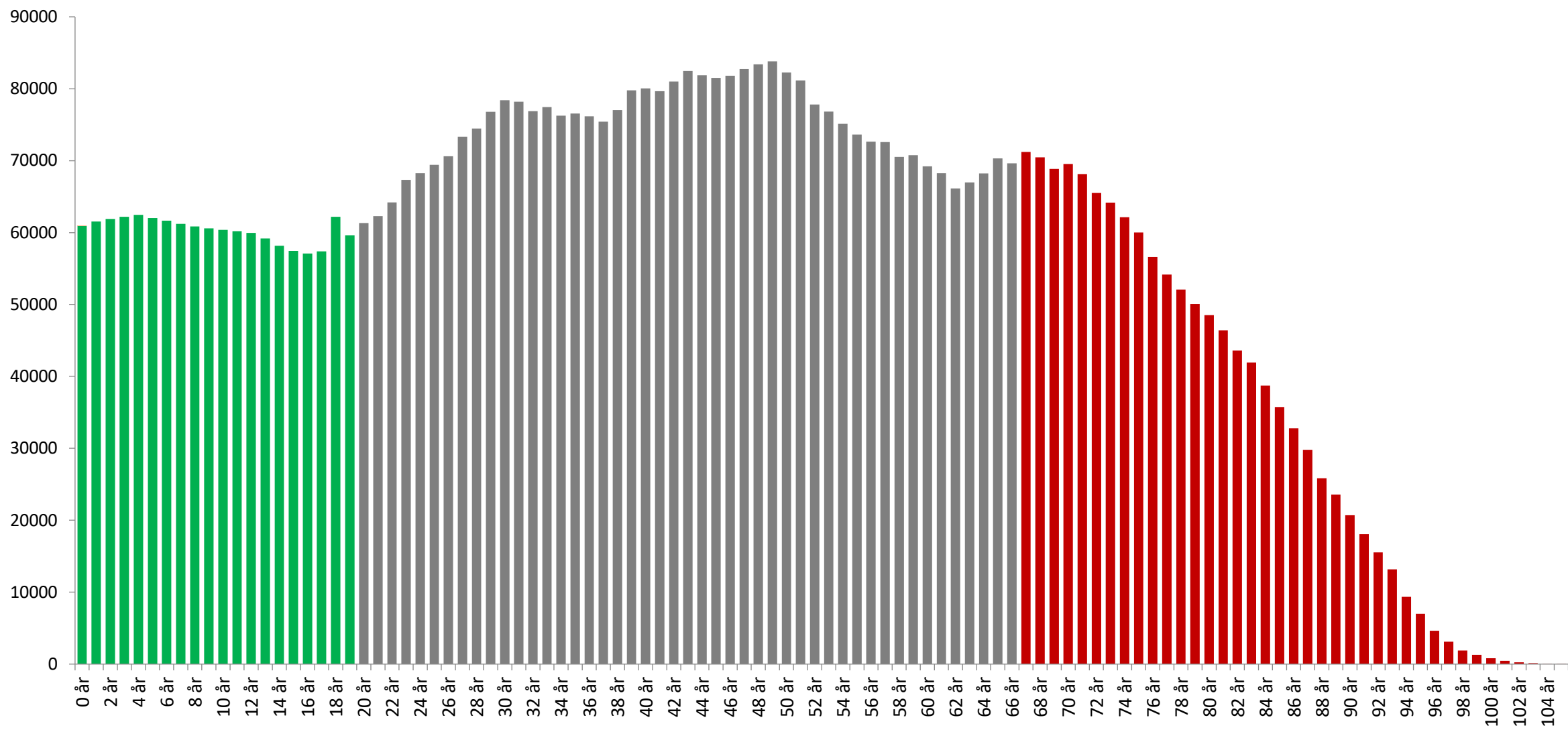
Befolkningen i Norge

2030

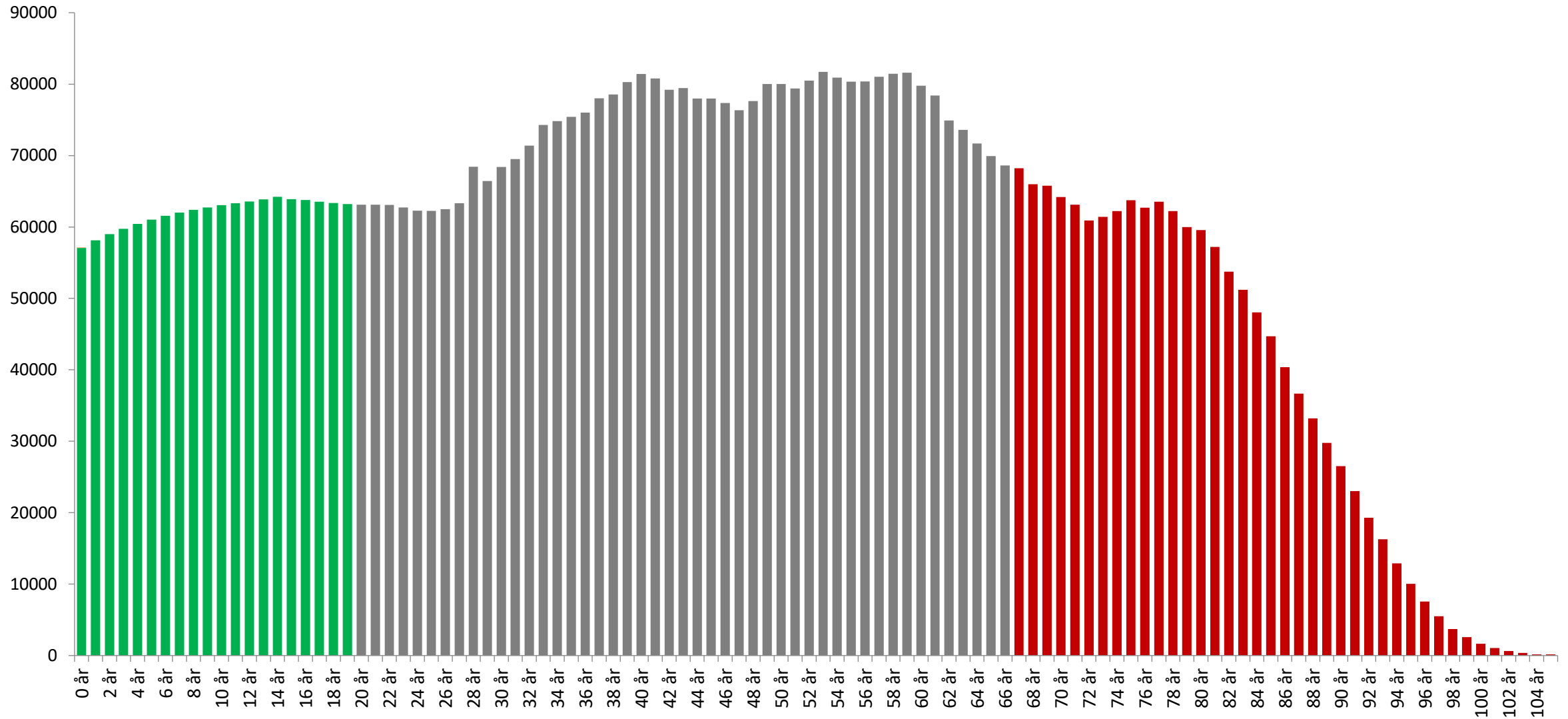
Befolkningen i Norge

2040

Befolkningen i Norge

2050

Befolkningen i Norge

Andel 20-66 år:

56%

(61% i 2025)

2060

Andel <20 år:

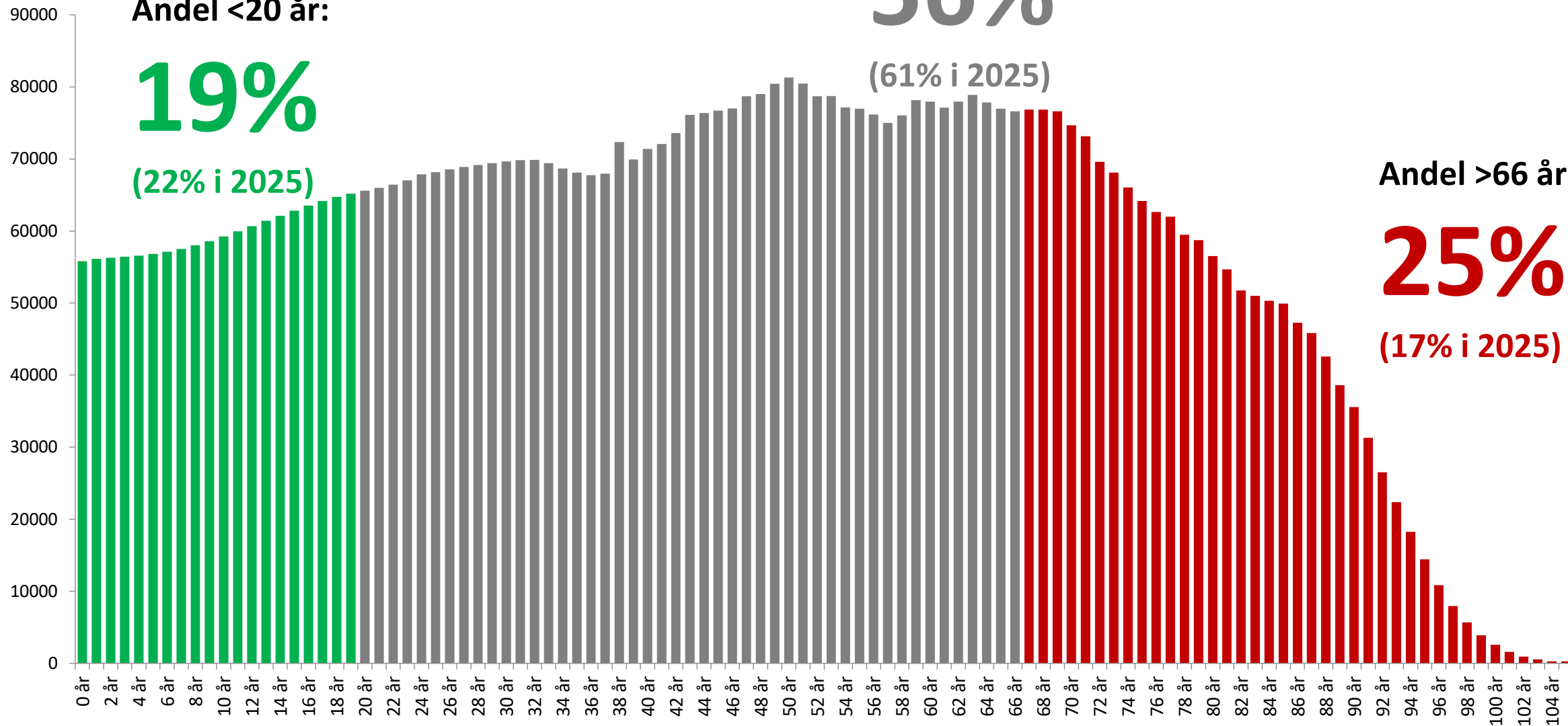
19%

(22% i 2025)

Andel >66 år:

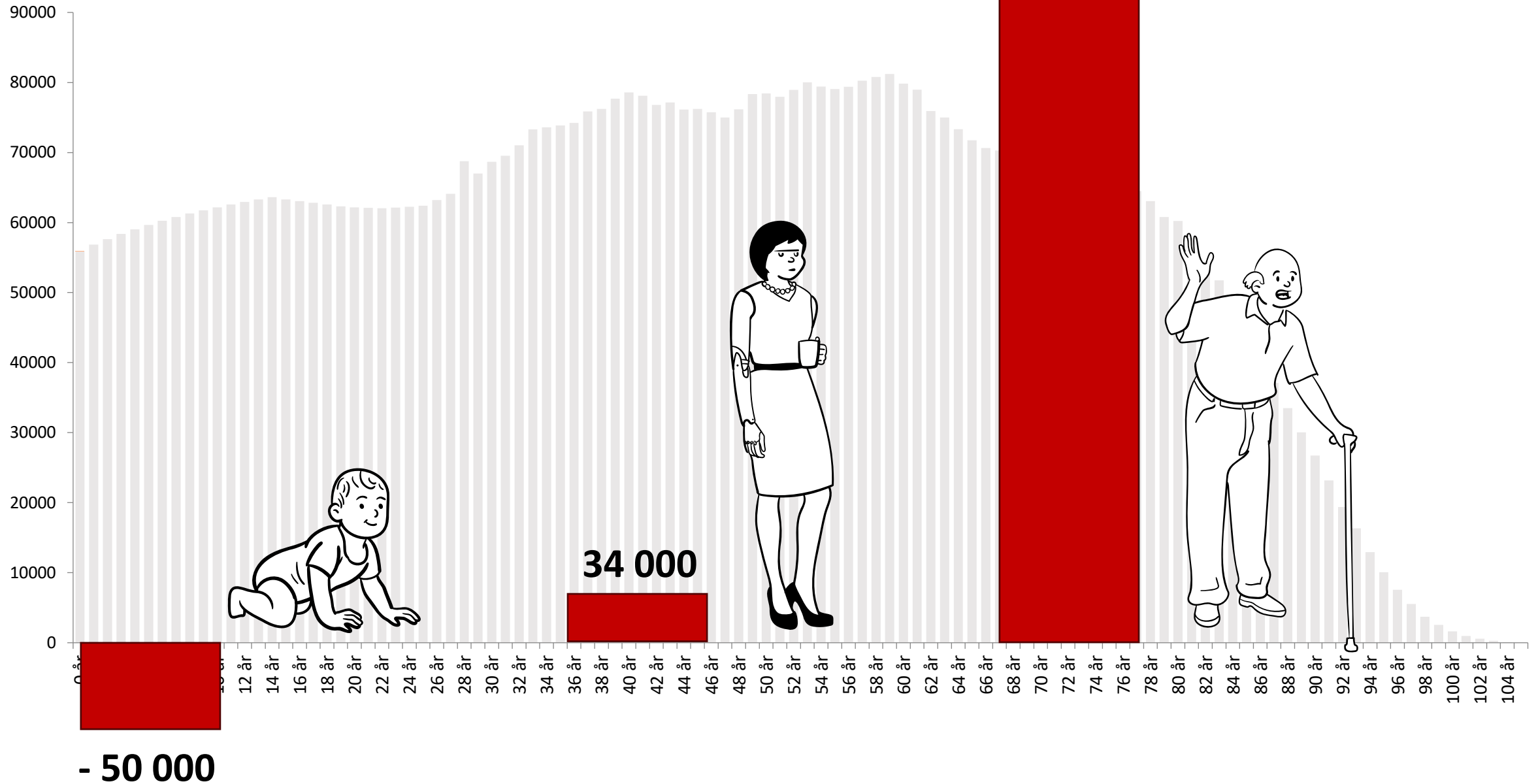
25%

(17% i 2025)

Befolkningen i Norge

2060

Endringene i
befolkningen
fremover (aldringen)
gir et **massivt behov**
for flere sysselsatte i
helse- og
omsorgssektoren

Vil trenge 180.000 flere i helsevesenet

Framover vil Norge få flere eldre, færre unge og på kort sikt mer penger å rutte med. Men i helsevesenet tikker en stor mangel på arbeidskraft som politikerne ikke kan kjøpe seg ut av.

Fredag legger regjeringen frem Perspektivmeldingen. Den peker på viktige utfordringer for norsk økonomi og velferd de neste tiårene.

FOTO: JAVAD PARSA / NTB

[Karoline Johannessen Litland](#)
Journalist

[Anders Børringbo](#)
Journalist

Publisert 9. aug. kl. 11:45
Oppdatert 12. aug. kl. 15:42

2010:

4,8

I yrkesaktiv
alder per
person 67+

I dag:

3,7

I yrkesaktiv
alder per
person 67+

2040:

2,8

I yrkesaktiv
alder per
person 67+

2060:

2,2

I yrkesaktiv
alder per
person 67+

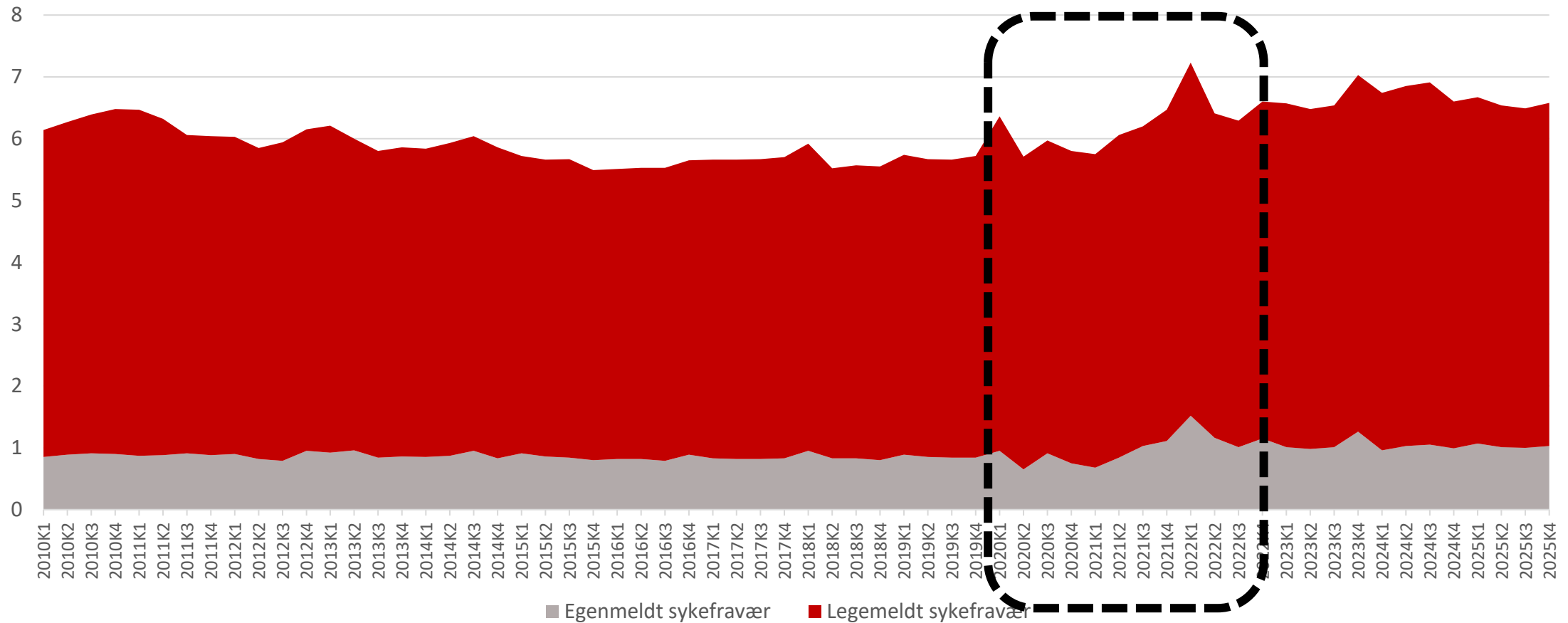
Nesten all befolkningsvekst fremover kommer i de eldste aldersgruppene

Norge har **tre problemer** som må løses for å håndtere utfordringen...

Norge har verdens høyeste sykefravær, som gir mange på helserelaterte ytelser

Det sesongjusterte sykefraværet i Norge

Gjett hvor mange dagsverk som gikk tapt
til sykefravær totalt i Norge i 2025?

39 millioner dagsverk

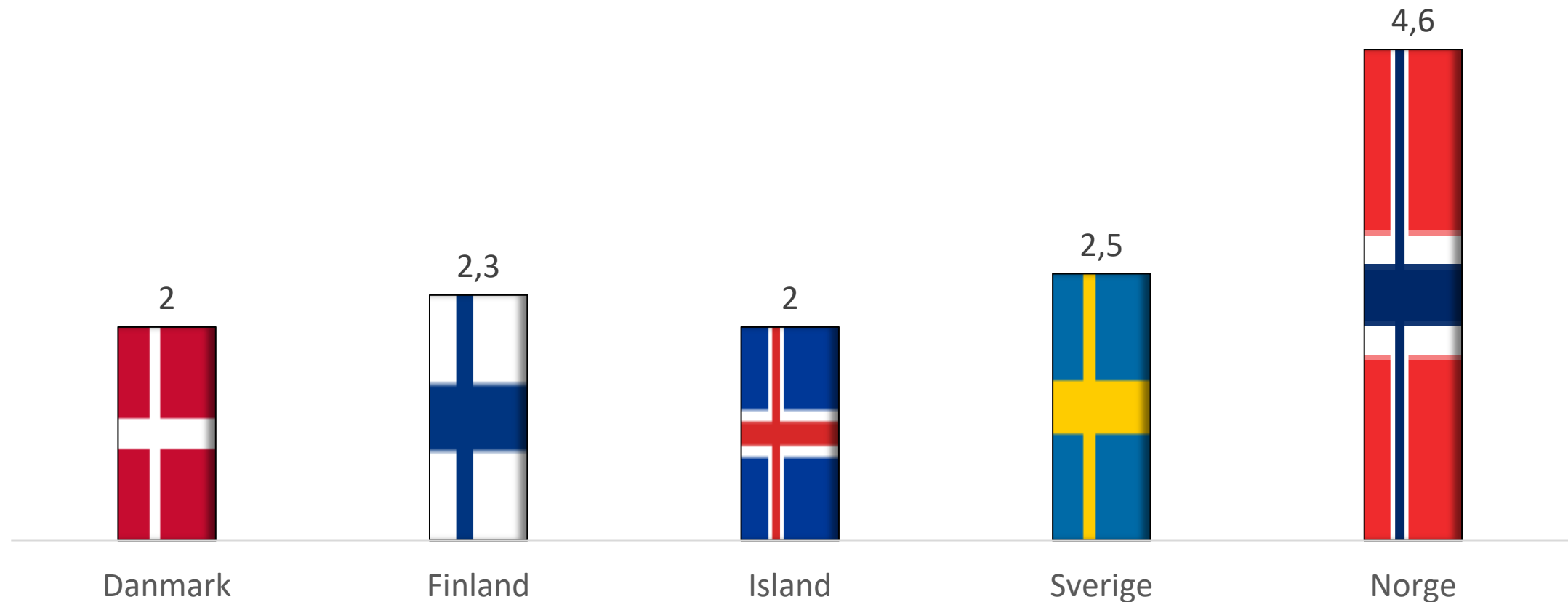
Det tilsvarer **155 000 årsverk**

Antall avtalte dagsverk (dager man skal være på jobb korrigert for stillingsandel)
tapt i et sykefraværstilfelle i 2025 multiplisert med sykeuføregrad. Kilde: SSB og Nav

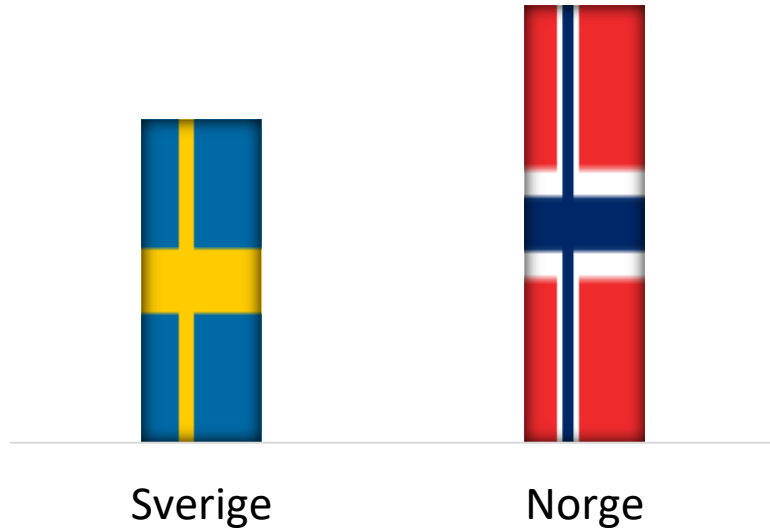

Ingen har høyere sykefravær enn Norge...

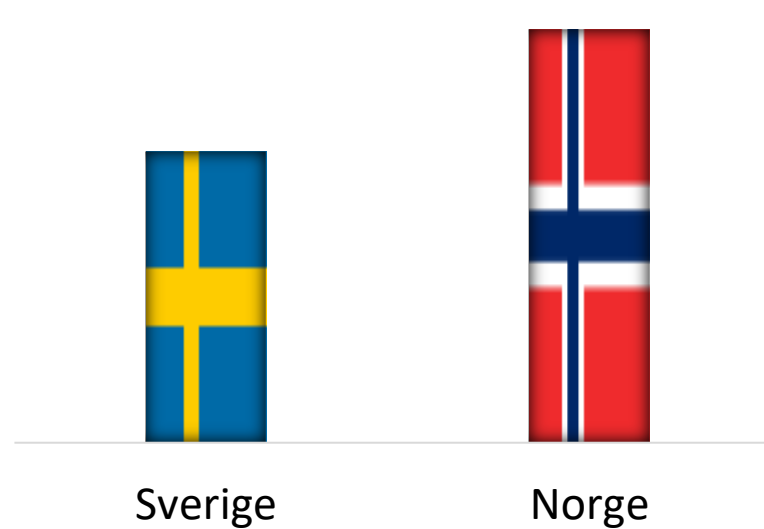
Sysselsatte midlertidig fraværende i hele referanseuka på grunn av sykdom
i prosent av sysselsatte i alt. Personer 20-64 år. LFS/AKU. 2024

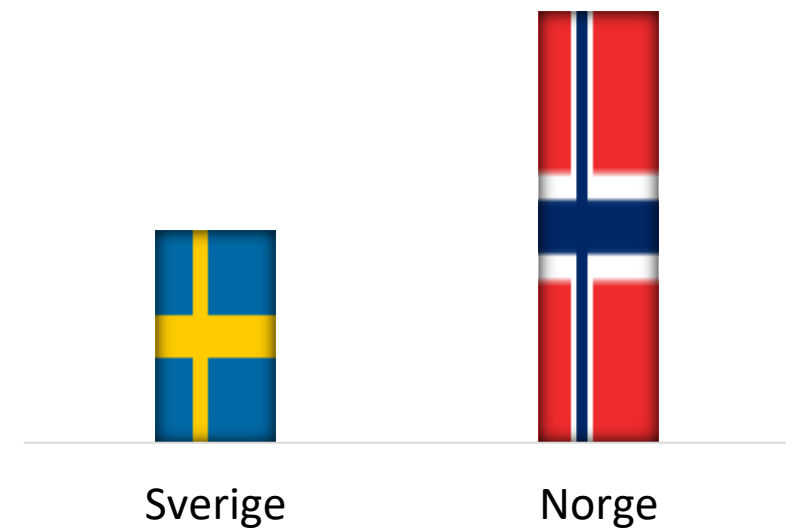
Nøyaktig det samme bildet ser vi i norske selskaper som har ansatte i både Norge og Sverige...

Kilde: Intern statistikk fra Vy (mars 2024)

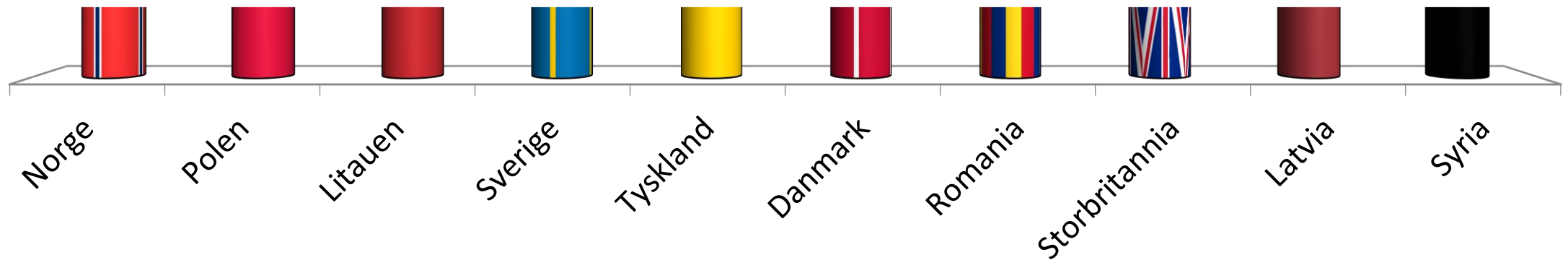

Kilde: Intern statistikk fra Storebrand (2024)

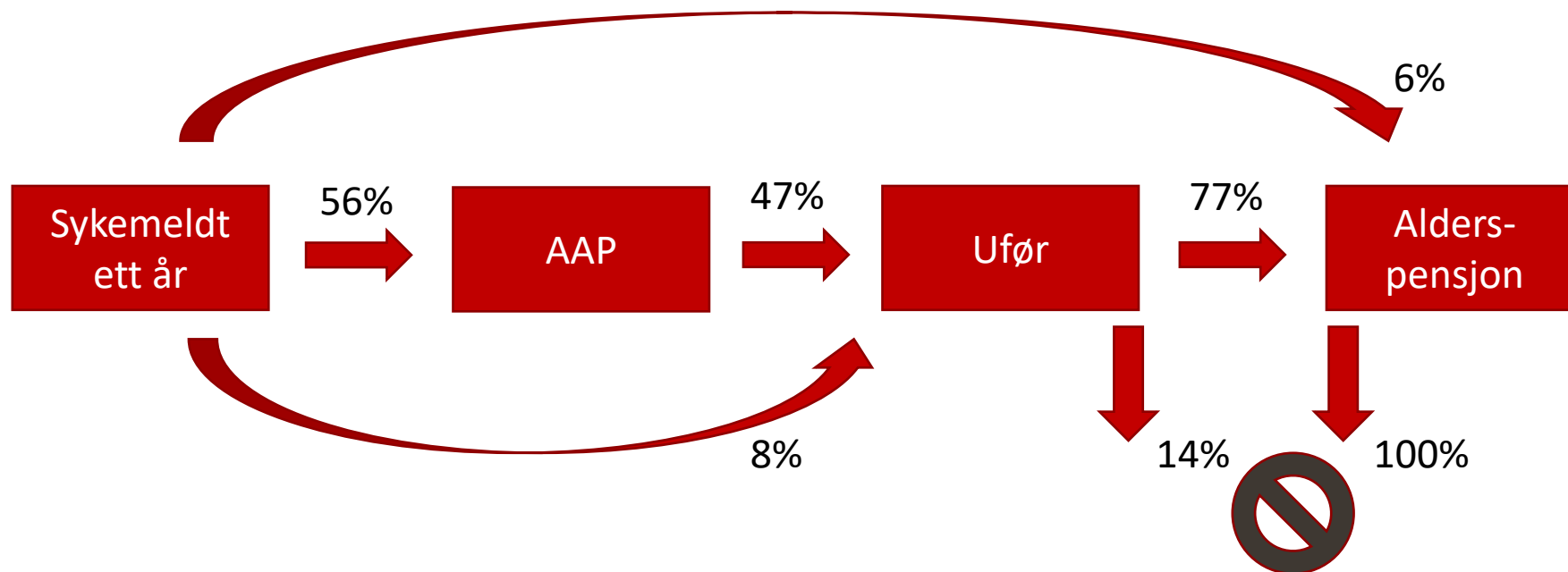
Kilde: Intern statistikk fra Posten Bring (2024)

Nordmenn sykere enn andre?

Legemeldt sykefravær i prosent av avtalte dagsverk fordelt på statsborgerskap, 2022.
Figuren er rangert etter antall årsverk i Norge blant respektive statsborgere totalt i 2022.

Det høye norske sykefraværet er bekymringsfullt fordi vi vet at lange sykefravær kan lede til uføretrygd...

171 500 AAP-mottakere i Norge

375 000 uføretrygdede i Norge

Det er to innsatsområder for
å redusere sykefraværet for
på arbeidsplassen

Forebygging

(før fravær oppstår)

+

Oppfølging

(etter fravær oppstår)

Og det er nettopp **forebygging**
som er kjernen i AML §4-3
(*krav til det psykososiale
arbeidsmiljøet*).

- Uklare krav og forventninger
- Emosjonelle belastninger
- Arbeidsmengde og tidspress
- Mangel på støtte og hjelp

For øvrig: gjett hvilken befolkning som selv mener de har best helse?

Andel av den voksne befolkningen som sier de har god eller svært god helse. LFS/AKU. 2023

Nesten all befolkningsvekst fremover kommer i de eldste aldersgruppene

Norge har **tre problemer** som må løses for å håndtere utfordringen...

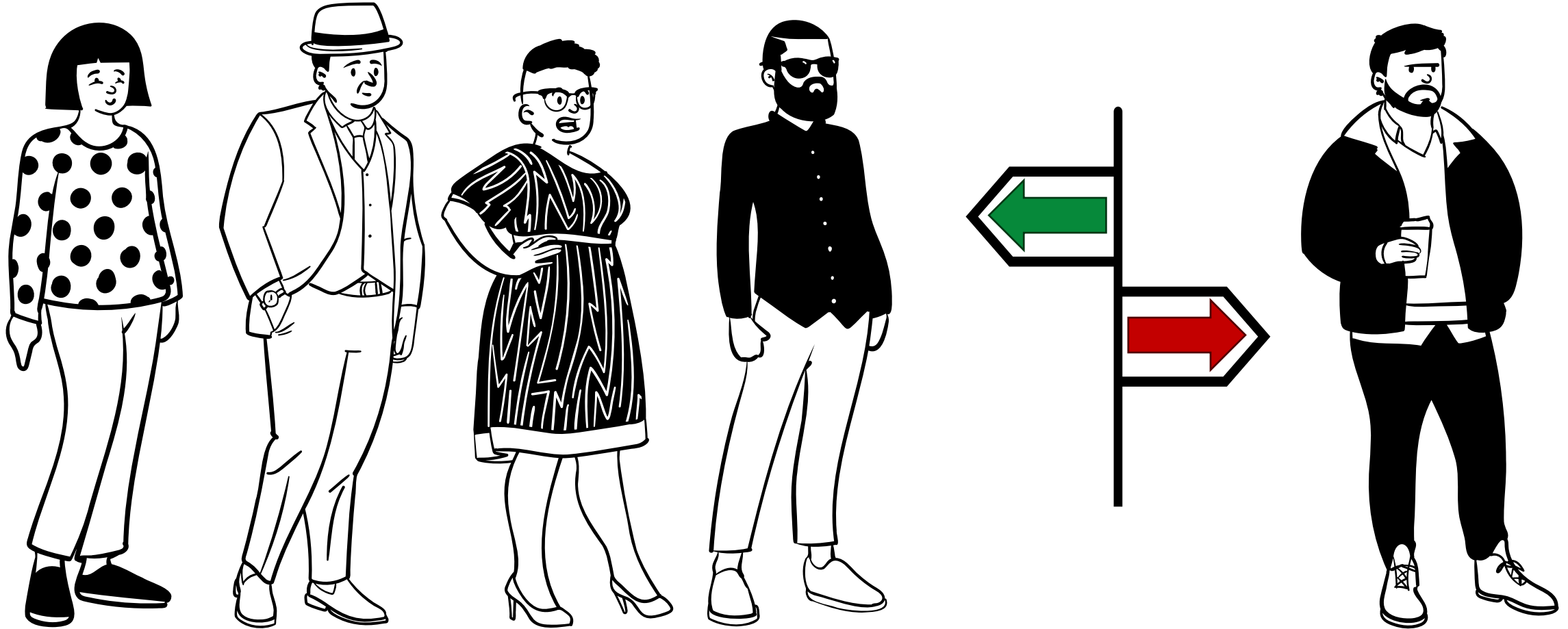

Norge har verdens høyeste sykefravær, som gir mange på helserelaterte ytelser

Det er mange personer i yrkesaktiv alder som står utenfor arbeidsliv og utdanning

1 av 5 i yrkesaktiv alder står på utsiden av arbeidslivet vårt

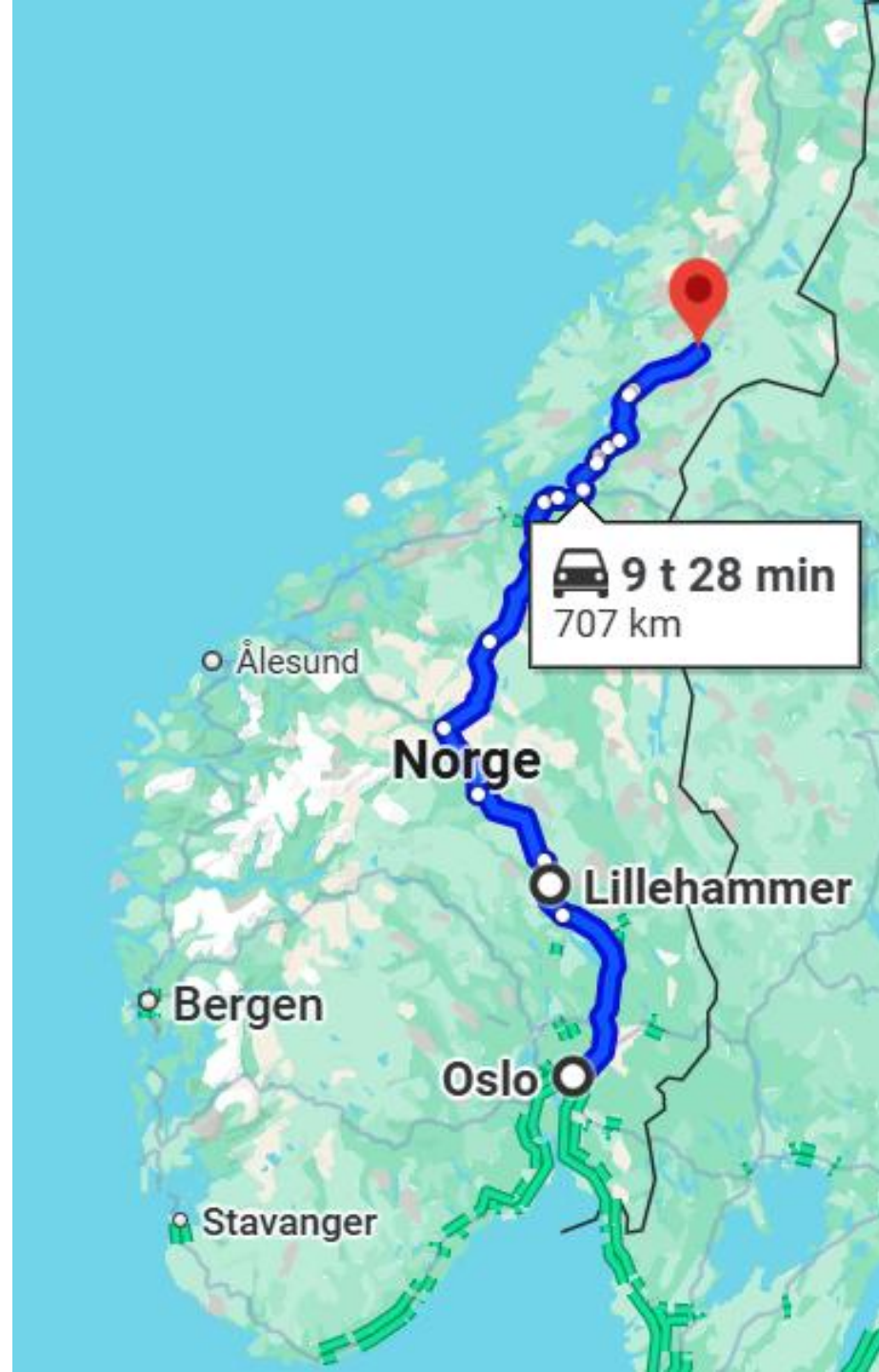

= 700 000 personer

Hvis **700 000** personer
sto og holdt hverandre
i hendene på E6 fra
Oslo...

Foto: William Perugini, NTB Scanpix

Utenforskap totalt (Norge 20,5%):

Sunnfjord (14,6%)

Dønna (34%)

Vestland (18,5%)

Østfold (25,1%)

Utenforskap blant
innbyggere 20-66 år:

- Under 19%
- 19% – 19,9%
- 20% – 22,9%
- Over 23%

Hva er utenforskap?

= Arbeidskraftreserve

Nesten all befolkningsvekst fremover kommer i de eldste aldersgruppene

Norge har **tre problemer** som må løses for å håndtere utfordringen...

Norge har verdens høyeste sykefravær, som gir mange på helserelaterte ytelser

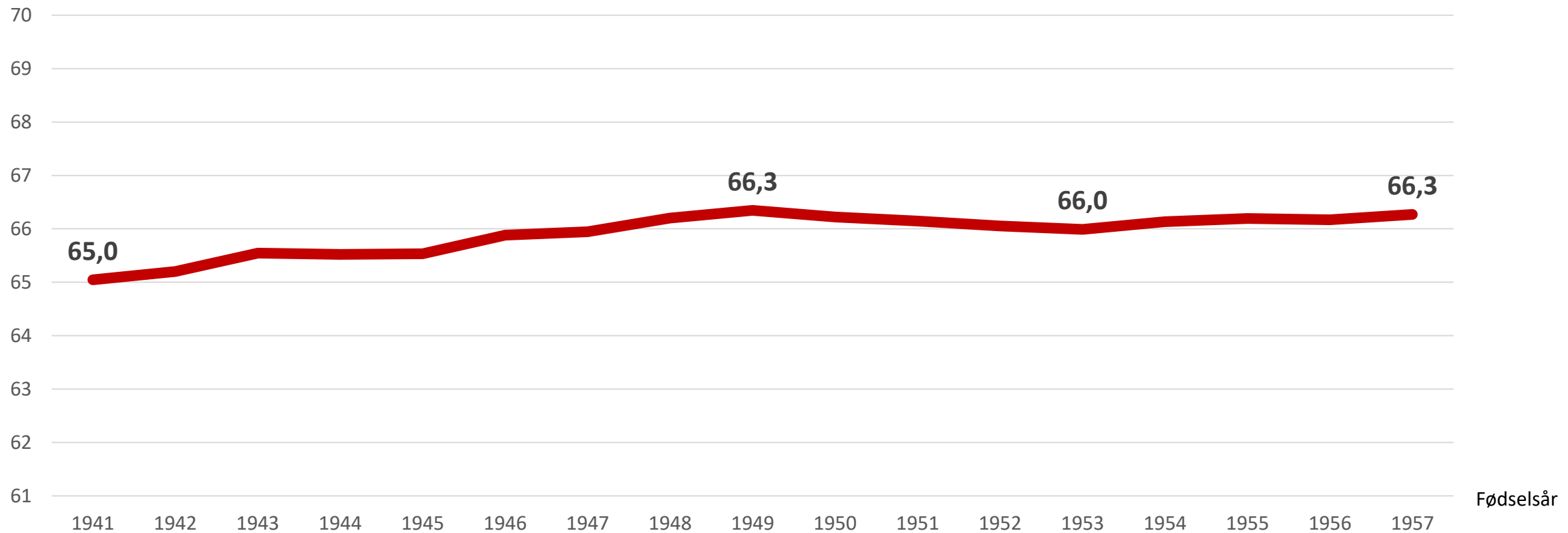
Det er mange personer i yrkesaktiv alder som står utenfor arbeidsliv og utdanning

Avgangsalder fra arbeidslivet er tidlig, og det er få tegn til endring

Det er ingen tegn til at vi står lenger i jobb før vi forlater arbeidslivet, til tross for levealdersjustering og pensjonsforlik

Median avgangsalder for ikke-uføre ved 61 år

Verdien av 1 år ekstra for det norske samfunnet...

40

milliarder kroner

Det er store samfunnsgevinster å hente av at folk jobber lenger enn i dag. NAV har beregnet at hvis gjennomsnittlig avgangsalder fra arbeidslivet øker med 1 år, kan det gi en økt årlig verdiskaping (samfunnsøkonomisk gevinst) på 40 milliarder kroner. Kilde: NAV

Bybanen til Åsane i Bergen vil koste rundt 21 milliarder kroner, ifølge nye anslag. Det er 3,3 milliarder kroner mer enn det kommunen anslo i fjor.

Svært mange virksomheter har ingen seniorpolitikk

Halvparten av alle
private virksomheter (47%)

Hver fjerde av alle
offentlige virksomheter (24%)

...har **ikke** seniorpolitikk i virksomheten

Folk eldes på en annen måte i dag enn for 50 år siden...

≡ Dagsavisen Få tilgang Logg inn

På dåpsbildet mitt er mormor bare 57 år

Nesten all befolkningsvekst fremover kommer i de eldste aldersgruppene

Det ligger minst **60-70 000 årsverk**
i hver av disse tre problemene...

Norge har verdens høyeste sykefravær, som gir
mange på helserelaterte ytelser

Det er mange personer i yrkesaktiv alder som står
utenfor arbeidsliv og utdanning

Avgangsalder fra arbeidslivet er tidlig, og det er få
tegn til endring

